

SKATTEMINISTERIET

J.nr. 2011-231-0051

Dato: 12. December 2011

Til

Folketinget - Skatteudvalget

L 32 - Forslag til Lov om ændring af lov om afgift af kvælstofoxider, lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v. og lov om afgift af naturgas og bygas (Højere afgift på luftforurening fra NO_x m.v.).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 32 af 9. december 2011.

Thor Möger Pedersen

/ Lene Skov Henningsen

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere artiklen i Information den 9. december 2011”

Forurening: Dansk Energi og grøn tænketank går sammen mod regeringens NO_x-afgift.

Svar:

Artiklen i Information den 9. december 2011 (vedlagt) har denne overskrift med efterfølgende brødtekst:

”Dansk Energi og grøn tænketank går sammen mod regeringens NO_x afgift

Et usandsynligt makkerpar har dannet fælles front mod regeringens nye afgift på industriens NO_x-forurening. For ikke nok med at afgiften skader Danmarks konkurrenceevne, den gavner heller ikke miljøet optimalt, lyder kritikken fra Dansk Energi og den grønne tænketank CONCITO, der sammen har lavet et alternativt forslag til regeringen”

Det oplyses, at der er tale om et fælles udspil.

CONCITOs opfattelse er uddybet i CONCITOs notat af 8. december 2011: Regeringen fortsætter skæv energibeskatning med NO_x-afgiften (vedlagt).

Med dette svar kommenteres både artiklen i Information og CONCITOs nævnte notat.

I artiklen citeres de to organisationer for, at regeringens forslag vil skade konkurrenceevnen - ikke mindst for elværkerne, der er i stærk konkurrence med andre lande – og at man risikerer, at det bliver billigere at importere el fra lande som ikke har de samme miljømæssige krav, som Danmark har. Det nævnes, at det kan føre til, at luftforureningen i Danmark stiger.

Det anføres endvidere, at der snart kommer EU-regulering for, hvor meget hvert land må udlede, og at inden for Danmark bør forpligtelsen i videre udstrækning opfyldes af andre end industrien og kraftværkerne.

Yderligere anføres, at afgiften forventes ikke at gavne miljøet, at afgiften vil give penge i statskassen, men at lavindkomstgrupper belastes hårdere ved afgiften end ved alternativer – højere afgift på benzin og afgift på brændeovne. Lavere afgift på NO_x og afgift på brændeovne vil også bedre afspejle princippet om, at ”forureneren betaler”.

Dansk energi kritiserer, at regeringen tager lokalpolitiske hensyn.

Af notatet fremgår yderligere af en boks, der har Copenhagen Economics som kilde, at afgiftsatsen bør afhænge af skadesvirkningen i Danmark. Hvis på den ene side hele skadesvirkningen lokaliseres i Danmark vil en optimal dansk afgift svare til skadesvirkningen. Hvis hele skadesvirkningen er i udlandet har Danmark ingen gevinst af en isoleret afgift. Der henvises til meteorologisk institut i Norge, der skulle have beregnet at 4 pct. af de danske NO_x emissioner ender i Danmark.

I CONCITOs nævnte notat nævnes, at der skulle være 600.000 brændeovne i parcelhuse, der i gennemsnit brugte 27 GJ. 100.000 brændeovne i sommerhuse, der bruger i gennemsnit 11 GJ, og 100.000 brændekedler i boliger, der i gennemsnit bruger 110 GJ

Som alternativ til regeringens forslag om højere NO_x-afgift, der kaldes model A, præsenteres i notatet to alternative modeller, kaldet model B og model C, der skulle give årligt provenu på 600 mio. kr.

I model B vil 10 kr./kg NO_x give 250 mio. kr., der suppleres med en afgift pr. brændeovn på 350 kr., samt 1.200 kr. for brændekedler, der skulle give 350 mio. kr.

I model C vil 10 kr./kg NO_x give 250 mio. kr., der suppleres med en afgift på 150 kr./ovn, der skulle give 150 mio. kr. sammen med 8 øre/l benzin, der skulle give 200 mio. kr.

Efter Concitos vurdering vil model B og C være bedre for miljøet og belaste høj indkomstfamilierne relativt hårdest. De alternative modeller vil belaste erhvervslivet mindst.

Skatteministeriet hilser alternative forslag og analyser velkomne, men er ikke nødvendigvis enig, idet følgende bemærkes:

NO_x-afgiften giver meget store reduktioner i udledninger af NO_x. Der regnes med et yderligere fald på 1/3 fra stationære anlæg.

En afgift på huse med brændeovne vil have meget lille virkning på NO_x udledningerne

En isoleret stigning på benzin, der er det brændstof, der giver anledning til de laveste NO_x udledninger i transportsektoren, vil have meget lille effekt på NO_x udledningerne, der risikerer at stige ved brug af flere dieslbiler.

NO_x afgiften belaster dem med højere indkomster forholdsvis meget.

En afgift på huse med brændeovne har næppe anden fordelingsvirkning end afgifter på fjernvarme el og brændsel i almindelighed – den belaster særligt de med lavere indkomster

En afgift på benzin belaster nogenlunde proportionalt med indkomster, men giver ikke ekstra provenu blandt andet på grund af grænsehandel.

Helt overordnet gælder, at regeringens forslag har en langt større virkning på udledningerne af NO_x end ved i stedet at forhøje afgifter på benzin og brændeovne. Desuden er der en langt bedre social balance ved regeringens forslag. Skatteministeriet er enig i, at elværkernes konkurrenceevne vil være bedre ved de alternative forslag, men værdien af de miljømæssige gevinster ved regeringens forslag er langt større end det tab, der kan komme ved lidt dårligere konkurrenceevne for elværkerne.

Skatteministeriet er enig i, at man ved vurdering af miljøafgifter særligt bør se på miljøvirkningen og fordelingsvirkningen, herunder fordelingen mellem erhverv og husholdninger og fordelingen mellem forskellige husstande.

Skatteministeriet er enig, at afgiftssatserne bør svare til skadesomkostningerne. Ligeledes er Skatteministeriet enig i, at der ikke bør tages særlige hensyn til tilfældige virksomheder og sektorer mv., der særligt er i stand til at påvirke den politiske beslutningsproces.

Givet at Skatteministeriet i det store og hele er enige med CONCITO og elværkerne om de overordnede principper for miljøafgifter er forslagene overraskende. Skatteministeriet er ikke overrasket over, at elværkerne foretrækker, at andre, herunder konkurrenter til elværkernes fjernvarme, skal betale mere, og elværkerne selv skal betale mindre. Hvis NO_x-afgiften og alternativerne havde de effekter, som påstået, kunne dette også være bedst for samfundet. Men Skatteministeriet er overrasket over Concitos konklusioner, der efter Skatteministeriets opfattelse formentlig bygger på misforståelser og analyser, der ikke i tilstrækkeligt omfang tager udgangspunkt i de faktiske forhold.

Hvad bør satsen være?

Regeringen har foreslået 25 kr./kg og CONCITO ønsker 10 kr./kg.

Skatteministeriet og CONCITO/Copenhagen Economics mener, at en optimal miljøafgift bør afspejle helbredsomkostningerne mv.

Der er ikke uenighed om at helbredsomkostningerne for kraftværkerne er ca. 50 kr./kg NO_x. For andre, herunder industrien, er de typisk større.

Tager man *alene* hensyn til danskerne, er det også korrekt, at det alene bør være skadesomkostningerne for danskerne ved danske udledninger, der bør lægges til grund ved fastsættelse af satsen. Satsen burde da snarere være i nærheden af 10 kr./kg end i nærheden af 25 kr./kg. Det bemærkes, at der ikke tages forbehold overfor denne sats, selv om der kan være virksomheder, der ikke kan klare sig.

Men regeringen ønsker ikke kun at tage hensyn til danskerne, men finder også, at der bør tages hensyn til nabolandene.

Regeringen ønsker at føre en ambitiøs miljøpolitik. Danmark skal ikke kun leve op til de internationale forpligtelser. Vi skal tage hensyn til andre end os selv. Vi kan håbe på, at vi ved at gå foran kan inspirere andre til også at have en mere ambitiøs miljøpolitik. Det er flere eksempler på, at andre har ladet sig inspirere af ambitiøs dansk miljøpolitik. Det gør indtryk, at det kan lade sig gøre at nå bedre miljøresultater end forurenerne påstår er muligt, uden at det fører til dårligere beskæftigelse og velstand.

Ved den foreslåede sats finder regeringen, at der er fundet en god balance mellem ønsket om bedre miljø, høj beskæftigelse og velstand.

Man kan være politisk uenige i regeringens præmis – at vi skal gøre mere, end vi er forpligtet til, og at vi skal ikke kun tage hensyn til vores egne behov og være ligeglade med den forurening, som vi sender i lungerne på vores naboer, men det overrasker, at CONCITO, der angivelig er en grøn tænketank, finder at ambitionerne kun skal række til, at vi gør det, som vi er tvunget til.

Hvad skal omfattes af afgiften?

En NO_x afgift skal selvfølgelig lægges på NO_x udledninger og helst alle. Det tilstræbes også ved NO_x afgiften. Der er dog tre undtagelser.

Bundfradrag – første undtagelse.

For det første gives der et bundfradrag. Bundfradraget udnyttes i praksis alene af Aalborg Portland. Skatteministeriet kan godt forstå, at Dansk Energi kan være utilfreds med, at der tages særlige hensyn til cementproduktion. Fremstilling af el er også i udenlandsk konkurrence og i øvrigt mere energiintensiv. Men der kan være større problemer/omkostninger ved at nå ned på de samme NO_x emissioner pr. energienhed ved fremstilling af cement som ved fremstilling af el.

Derfor finder regeringen, at det kan forsvares at give et bundfradrag - i det mindste så længe bundfradraget ikke er for stort. Bliver bundfradraget for stort risikeres, at det vil overstige forureningen ved optimal indsats, og det vil i øvrigt vanskeligt kunne godkendes af EU. Men det er mindst lige så afgørende, at bundfradraget ikke bringer fordelingen af erhvervsbelastningen i fare. Det skal ikke være sådan, at den, der forurener mest, skal betale mindre end den, der forurener mindre. Det ville være urimeligt i forhold til elværkerne og aktiviteter Nordtyskland.

Brændeovne

Den anden undtagelse vedrører blandt andet brændeovne.

Der pålægges også NO_x-afgift ved brug af vedvarende energi såsom brænde. Derfor omfatter NO_x-afgiften også udledninger fra VE.

For de, der måler NO_x udledninger, sker det automatisk, men for de mange der ikke måler sker det gennem en brændselsafgift. Det er forholdsvis let at opkræve for olie, gas og kul, der er brændsler, hvor der i forvejen er afgifter.

Men der er ikke i forvejen energiafgift, og selvfølgelig heller ikke CO₂-afgift på brænde mv.

Derfor har man af administrative grunde bestemt, at der alene opkræves afgift fra de, der bruger VE, herunder træ, i anlæg med over 1.000 kW indfyret effekt.

Et sommerhus, der bruger 11 GJ brænde, som CONCITO nævner, udleder ca. 1,3 kg NO_x. Ved 5 kr./kg skulle der være betalt knap 7 kr. i årlig afgift. For et parcelhus med 27 GJ ville udledningerne være ca. 3,25 kr., og afgiften ville udgøre godt 16 kr. Det bliver selvfølgelig til mere, når satsen er 25 kr., men de administrative omkostninger vil ikke stå mål med provenuet ved at opkræve sådanne mindre beløb.

I øvrigt ville der kun i meget begrænset omfang være en NO_x-effekt. Afgiften ville være den samme, uanset om man fyrede på de ene eller anden måde. Og en afgift på 0,6 kr./GJ ville kun have en meget lille effekt på forbruget.

Der ville formentlig være færre administrative omkostninger ved blot at opkræve et fast beløb pr. hus med ovn, når man først havde fået boligregisteret ført a jour på dette punkt. Men der ville om muligt være endnu færre miljøvirkninger ved sådanne afgifter på 33 kr./år for et sommerhus eller 81 kr./år for et parcelhus med ovn. De, der ikke bruger ovnene, ville formentlig afmontere ovnene. Det giver ikke nogen miljøeffekt.

Det kan tilføjes, at regeringen ved Vores Energi foreslår indført en betydelig energiafgift på rumvarme, herunder VE brændsel. Ved en højere sats vil der være et mere rimeligt forhold mellem de administrative omkostninger og provenu. Formentlig vil det stadig gælde, at der vil være visse typer VE, der fortsat ikke skal betales afgift for - f.eks. æbletræet fra baghaven og lignende.

Transportsektoren

Den tredje undtagelse vedrører, at transportsektoren ikke er med i NO_x-afgiften. Men i det mindste for vejtransport opkræves i forvejen mange andre afgifter, herunder med henvisning til at der kommer NO_x fra bilerne.

Der er flere grunde til, at transportsektoren ikke er med i NO_x-afgiften. NO_x-afgiften opkræves af målte udledninger og for de, der ikke måler pr. energienhed differentieret efter brændsel.

Der er store NO_x virkninger for de, der måler. Mens virkningerne er meget små for de, der ikke måler.

Der foretages i sagens natur ikke målinger af udledningerne for de enkelte biler.

Man kunne eventuelt have ladet brændselsafgiften omfatte transportsektoren. Men en brændselsafgift ville have været mindre præcis end andre afgiftstyper - f.eks. en årlig afgift alt efter bilernes årgang.

Bilernes udledninger reguleres mindst lige så meget som udledningerne fra kraftværkerne. Det sker ved de såkaldte EURO normer. Der er sket en meget stor skærpelse af normerne i flere omgange. Ældre biler, der har skullet opfylde mindre skrappe EURO normer, udleder langt mere NO_x end nye biler. Benzinbiler fra og med 2011 udleder 0,06 g NO_x/km. Ved 20.000 km giver det 1,2 kg/år. Benzinbiler fra 2010 udledte tilsvarende ca. 1,6 kg. Ældre biler udleder langt mere.

En målrettet NO_x-afgift på biler ville således ikke naturligt skulle ske indenfor brændselsafgifterne, men ved et tillæg til de årlige afgifter. Ved den nye sats på 25 kr. f.eks. ved årligt 30 kr./benzinbil, der er indregistreret fra og med 2011, mens der kan blive tale om 400 kr./år for ældre biler.

En sådan afgift vil dog ikke have den store NO_x virkning. NO_x virkningen ville alene komme via, at ældre biler blev skrottet lidt tidligere end ellers.

I øvrigt gælder det i det mindste for personbilerne, at de betaler langt mere i samlede afgifter end de samlede eksterne omkostninger, der i stadigt mindre omfang vedrører luftforurening og helt overvejende vedrører trængsel, vejbyggeri, støj og ulykker.

Modsat det indtryk CONCITO giver, falder udledningerne fra vejtransporten allerede og vil fortsætte hermed i takt med, at ældre biler erstattes af nye.

Der er dog også områder, hvor der ikke sker fald i NO_x udledningerne. Det gælder færger og anden indenrigs sejlads, fiskerfartøjer mv. Det har traditionelt været svært at indføre afgifter her.

Det er dog ikke sådan, at regeringen ikke er opmærksom på miljøproblemer ved transportsektoren. I regeringsgrundlaget er det bebudet, at regeringen vil komme med et samlet forslag. I overvejelserne herom vil også indgå virkninger på NO_x .

Selv om man ikke skal foregribe resultaterne af regeringens overvejelser, vil det dog være meget lidt sandsynligt, at regeringen under henvisning til NO_x vil foreslå en særlig stigning i afgiften på benzin.

I almindelighed gælder det, at NO_x udledningerne i forhold til energiforbruget falder jo "lettere" køretøjet er (mest NO_x for bulldozere, færger og trawlere, midt-i-mellem for lastbiler og mindst for personbiler) Benzin bruges næsten udelukkende blandt de lettere køretøjer, mens dieselolie er det helt dominerende drivstof blandt de tungere maskiner og køretøjer.

Blandt de lettere køretøjer udledes der indtil videre væsentlig mere NO_x fra dieslbiler end fra benzinbiler efter katalysatorerne blev standard omkring 1990

Hvad er virkningerne for elværkerne m.v.?

CONCITO anfører, at NO_x -afgiften i praksis er en afgift på el og fjernvarme samt at NO_x -afgiften ikke hjælper på miljøet. Det er ikke korrekt.

Omkring 35 pct. af afgiftsbelastningen vil vedrøre forbrugere af el og fjernvarme. NO_x udledningerne falder samlet med ca. 11 mio. kg, heraf ca. 5 mio. kr. fra el- affalds- og varmegærker.

For centrale værker regnes med et fald på ca. 20 pct. i gennemsnit, for affaldsværkerne regnes med et fald på ca. 40 pct. og for decentrale kraftvarmegærker og varmegærker med i gennemsnit ca. 40 pct., idet de, der skal måle, formentlig vil reducere udledningerne med omkring 60 pct., mens der ikke sker ret meget for de, der ikke måler, udover at kraftvarmegærker med store NO_x udledninger erstattes af fjernvarmegærker med mindre NO_x udledninger.

Disse skøn kan underbygges af erfaringer fra Sverige samt beregninger af, hvornår det kan betale sig at ændre på drift og eventuelt installere katalysatorer for decentrale værker.

Efter ændret adfærd og inklusive omkostninger ved ændret adfærd belaster NO_x -afgiften med i alt 550 mio. kr. Omkring halvdelen heraf - ca. 270 mio. kr. - vil vedrøre de, der fremstiller el og fjernvarme, inklusive mindre industrielle kraftvarmeanlæg. Af de 270 mio. kr. vedrører ca. 65 mio. kr. tilpasningsomkostninger og ca. 205 mio. kr. ekstra afgift.

De 270 mio. kr. fordeles således:

Fjernvarmebrugere	150 mio. kr.
Elforbrugere	45 mio. kr.
Affaldskunder	35 mio. kr.
Ejer af termiske elværker	50 mio. kr.
Ejer af vindmøller og udenlandske el-eksportører	-10 mio. kr.
I alt	270 mio. kr.

Af de ca. 270 mio. kr. vil ca. 150 mio. kr. blive overvæltet i højere fjernvarmepriser, herunder højere omkostninger ved egen fremstillet kraftvarme.

I gennemsnit stiger fjernvarmepriserne med ca. 1,2 kr./GJ ab værk. For et parcelhus, der alene opvarmes med fjernvarme, vil varmeregningen i gennemsnit stige med ca. 125 kr./år med moms. Der er dog betydelig variation. I bilag 1 til dette svar er vist fordelingen for de enkelte centrale kraftvarmeværker ejet af DONG og Vattenfall.

Varmen fra centrale kraftvarmeværker stiger med knap 0,5 kr./GJ, mens varmen fra f.eks. et gasfyret kraftvarmeanlæg, der ikke ændrer adfærd, vil kunne stige ca. 5,5 kr./GJ på kort sigt. Varme fra geotermi, el, solvarme og de mindst NO_x udledende værker vil ikke stige i pris.

Omkostningerne ved produktion af el stiger med ca. 0,5 øre/kWh for centrale anlæg i gennemsnit og med ca. 1,4 øre/kWh for decentrale anlæg. I gennemsnit stiger omkostningerne knap 0,7 øre/kWh

Heraf vil ca. 0,2 øre/kWh kunne overvæltet i højere markedspriser. I de kortere perioder, hvor kapaciteten i transmissionsforbindelserne til udlandet er brugt, og Danmark har en egen elpris, vil elpriserne stige med 0,5-1,4 øre/kWh. I de mange perioder, hvor Danmark har samme pris som udlandet, vil der næsten ikke ske overvæltning.

Priserne for elforbrugere stiger dog ikke med ca. 0,2 øre/kWh, fordi markedsprisen stiger med 0,2 øre/kWh. Det skyldes, at tilskud til visse vindmøller og decentrale kraftvarmeværker ned-sættes ved højere varmepriser. Da tilskuddene er PSO finansieret, stiger forbrugerprisen i første omgang alene med godt 0,1 øre/kWh – ca. 40 mio. kr.

Når nogle af tilskudsordningerne udløber henimod 2020, vil prisstigningen være ca. 0,15 øre/kWh. Det svarer til ca. 75 kr./år med moms for et almindeligt parcelhus.

Affaldskunderne bliver påført ekstra omkostninger for ca. 35 mio. kr. Det svarer til ca. 10 kr./ton affald. Det koster i forvejen ca. 500 kr. at få brændt et ton affald af. Affaldsforbrænding af erhvervsaffald er i udenlandsk konkurrence.

Ejerne af elværkerne vil ikke kunne vælte hele den ekstra afgift over i højere varme og elpriser, og taber ca. 50 mio. kr., heraf vedrører ca. 40 mio. kr. de centrale kraftværker, mens ca. 10 mio. kr. vedrører de elværker, der ejer decentrale kraftvarmeværker, hvor varmen sælges til aftalt pris for et reference fjernvarmeværk.

De fleste decentrale kraftvarmeværker ejes af forbrugerne selv. Her vil mindre overskud ved elproduktion føre til højere varmepriser.

Værkerne vil reagere på den lavere indtjening ved fremstilling af el ved at reducere produktionen med knap 350 mio. kWh for centrale kraftvarmeværker, godt 2 pct. og med knap 400 mio. kWh – ca. 10 pct. for de decentrale kraftvarmeværker.

Der er også nogle, der vinder ved en højere markedspris for el. Det vil gælde vindmøller, der sælger el til markedspris, efter i begyndelsen at have fået en garanteret pris. Og det vil i et beskeden omfang gælde udenlandske eksportører af el i det omfang Danmark trods stor vindkraftudbygning måtte blive nettoimportør. Virkningen for vindmøllerne vil være større på længere sigt.

Der er betydelige NO_x virkninger. Udledningerne fra de, der fremstiller el og varme, vil falde med ca. 5 mio. kg. Langt hovedparten af faldet skyldes, at udledningerne pr. energienhed falder. Og kun en lille del, at der flytter produktion til udlandet.

Af de 5 mio. kg vedrører ca. 1,2 mio. kg centrale værker. Heraf vil ca. 0,1 mio. kg skyldes, at produktion flytter til udlandet.

I gennemsnit gælder formentlig, at danske centrale kraftværker udleder mindre NO_x end termiske værker på kontinentet. I det omfang produktionen falder, vil det dog hovedsagligt være på de værker, der har større udledninger, end gennemsnittet. I øvrigt er mulighederne for at handle el med kontinentet langt oftere begrænset end handel med Norge og Sverige, hvor elproduktion kun i begrænset omfang er forbundet med NO_x udledninger.

Hvad er fordelingsvirkningerne?

NO_x-afgiften belaster de med højere indkomst forholdsvis mere end de med lavere indkomst. Det er modsat CONCITOs påstand.

Overordnet er fordelingen af belastningen efter ændret adfærd og inklusive tilpasningsomkostninger:

Husholdninger	185 mio.kr.
Jordbrug	25 mio.kr.
Nordsøen	100 mio.kr.
Råstoffer på land og Industri	140 mio. kr.
Ejere af elværker netto	40 mio. kr.
Handel og service	60 mio. kr.
I alt	550 mio. kr.

Ejerne af koncessionerne til produktion af olie og gas i Nordsøen, der belastes med 100 mio. kr., hører ikke til blandt de fattigste.

Udenlandsk konkurrerende erhverv (jordbrug, industri og ejere af elværker) belastes med ca. 200 mio. kr.

Væltet omkostningerne ikke ned i lavere løn, men belaster afkastet af investeret kapital, vil det særligt være højindkomstgrupper her og i udlandet, der belastes. I det omfang den gennemsnitlige belastning på længere sigt væltes tilbage i lavere lønninger – og dermed også lavere overførselsindkomster, vil belastningen være proportional med indkomsterne.

Husholdningernes belastning i form af højere priser på fjernvarme, brændsler og el belaster forholdsvis meget de med lavere indkomster eller snarere de, der ikke er erhvervsaktive. Belastningen af handel og service væltes formentlig over på husholdningerne i form af højere priser og belastningen vil være stort set proportional med indkomsterne.

Samlet set vil en forholdsvis stor del af belastningen blive båret af de med højere indkomster og en forholdsvis lille del af de med lavere indkomster.

Det kan være svært helt at finde ud af CONCITOs forslag.

CONCITO regner med, at en forhøjelse af afgiften med 20 kr./kg giver et umiddelbart provenu på ca. 600 mio. kr., mens en forhøjelse med 5 kr./kg giver 250 mio. kr. Det hænger ikke sammen. Tilsvarende kan provenuerne af afgiften på huse med brændeovne, der er uden moms, og benzin, der er med moms, kun give mening, hvis man lægger en noget utraditionel afrunding til grund.

Modellen skal derfor næppe forstås som et bogstaveligt alternativ, men mere som en retning, man skal bevæge sig i.

Skatteministeriet er enig med CONCITO i, at afgifter på brændsel, fjernvarme og el tenderer mod at belaste lavindkomstfamilier mere i forhold til forbrug og indkomst end husstande med højere indkomst. Men modsat CONCITO finder skatteministeriet, at dette også gælder for brænde.

Efter Skatteministeriets beregninger og fortolkning af forbrugsundersøgelsen gælder ikke, at forbruget af brænde mv. stiger med stigende indtægt. Derimod viser forbrugsundersøgelsen, at der blandt lønmodtagerne bruges mindre af både brænde og fjernvarme i takt med højere indkomst, således at der i det mindste blandt lønmodtagerne ikke er forskel i fordelingsvirkningerne af en værdiafgift på brænde og en værdiafgift på fjernvarme. Da de med højere indkomster formentlig betaler en højere pris pr. GJ ved leverancer af umiddelbart brugbart brænde og træpiller end de med lavere indkomster, der samler, får fat i eller køber brændsel, der først efter en vis egen forarbejdning er brugbart, vil en GJ afgift på brændsel let kunne være forholdsvis mere belastende for lønmodtagere med lavere indtægter end for lønmodtagere med højere indtægter.

De, der ikke er erhvervsaktive – blandt andet pensionister –, bruger forholdsvis meget fjernvarme og omkring gennemsnittet på brænde, mens uddannelsessøgende bruger forholdsvis lidt brænde.

Det gælder også, at der er betydelige stordriftsfordele ved forbrug af varme og el. Enlige vil derfor bruge forholdsvis mere på el og varme end en familie i samme type bolig. De med de lavere indkomster – typisk uddannelsessøgende og pensionister - er oftere enlige end erhvervsaktive.

Trods alt bruges der dog lidt mere brændsel og varme ved stigende indkomster - om ikke andet fordi størrelsen af boligen i gennemsnit stiger med stigende indkomst. Men CONCITO's afgiftsforslag er ikke en brændselsafgift, men en et helt fast kronebeløb pr. bolig med ovn. Selv om de, der bor i huse, måske i gennemsnit har bedre indtægter end de, der bor i lejlighed, hvor der ikke så ofte er ovne, er det ikke fremmede for ligheden at opkræve skatter med samme beløb uanset forbrug og indkomst.

For drivstoffer gælder, at der blandt lønmodtagere og andre erhvervsaktive er en tendens til, at forbruget udgør en lidt mindre del af det samlede forbrug, når indkomsterne stiger. Der er derimod en meget stor forskel på den relative belastning mellem de, der er erhvervsaktive, og de, der ikke er erhvervsaktive – pensionister og uddannelsessøgende, der bruger væsentligt mindre på drivstoffer.

Da erhvervsaktive typisk har højere indkomster end de, der får pension og SU, ser det umiddelbart ud som om, at afgifter på drivstoffer har den rette sociale balance på samme måde som afgifter på f.eks. cykler, der mest købes af personer i de erhvervsaktive aldre, der i gennemsnit har større indkomster end pensionisterne. Men sammenhængen er som anført snarere, at de erhvervsaktive har et større forbrug end det gælder, at forbruget afhænger af indkomsten.

Bilag 1

Udviklingen i emissionsfaktor for de enkelte centrale kraftvarmeværker ejet af DONG og Vattenfall

	Brændsel		NOx				
	PJ	Tons	g/GJ	g/GJ	g/GJ	g/GJ	g/GJ
	2010	2010	2006	2007	2008	2009	2010
Avedøre blok 1	11,7	466	48	58	53	46	40
Avedøre blok 2	22,5	661	62	54	61	45	29
Asnæsværket	20,6	1586	97	68	67	60	77
Enstedværket blok 3	20,9	330	46	39	37	31	16
Enstedværket bio	2,3	274		140	140	158	121
Esbjergværket	14,2	320	89	36	43	31	23
HC Ørsted	7,0	270	99	71	75	86	39
Svanemølleværket	2,8	110	76	57	38	41	39
Stignæs	1,8	173	199	176	154	166	97
Skærbæk	13,5	606	49	56	56	55	45
Studstrup	27,4	568	224	234	79	41	21
Kyndby	1,1	126	134	119	122	121	111
Herning	4,5	380	81	83	84	96	85
Amagerværket	20,2	211	31	40	45	30	10
Fynsværket	24,1	761	240	255	71	34	32
Aalborg	29,0	815	46	49	31	27	28
I alt DONG Vattenfall.	223,3	7656	108	96	61	45	34

Kilde: Grønne regnskaber og egne beregninger

Bilag 2

Bilag med fordelingsvirkninger af afgifter på brænde og fjernvarme.

I følgende tabel er vist, hvor stort forbrug forskellige husholdningstyper har af forskellige typer brændsel.

	Forbrug i alt	Elektricitet	Bygas og naturgas	Flydende brændsel	Fast brændsel	Fjernvarme o.l	Fast brændsel / fjernvarme
	Kr./person	Kr./person	Kr./person	Kr./person	Kr./person	Kr./person	Pct.
Alle	141.640	3.428	1.114	621	598	4072	14,7
Selvstændige	183.932	4.203	1.001	1.564	1.911	1.292	147,9.
Lønmodtager på højeste niveau	164.054	3.546	1.491	520	515	3.117	16,5
Lønmodtager på mellemste niveau	150.756	3.142	1.028	254	599	4.297	13,9
Lønmodtager på grund niveau	129.961	3.214	1.077	425	568	3.462	16,4
Arbejdsløs	137.342	4.239	803	1.864	168	5.357	3,1
Uddannelsessøgende	151.965	2.431	218	0	23	8.719	0,3
Pensionist, efterlønsmodtager	156.899	4.418	1.389	1.343	617	6.148	10,0
Ude af erhverv i øvrigt	101.467	2.504	309	126	585	4.425	13,2
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Alle	100	2,42	0,79	0,44	0,42	2,87	14,7
Selvstændige	100	2,29	0,54	0,85	1,04	0,70	147,9.
Lønmodtager på højeste niveau	100	2,16	0,91	0,32	0,31	1,90	16,5
Lønmodtager på mellemste niveau	100	2,08	0,68	0,17	0,40	2,85	13,9
Lønmodtager på	100	2,47	0,83	0,33	0,44	2,66	16,4

grund niveau							
Arbejdsløs	100	3,09	0,58	1,36	0,12	3,90	3,1
Uddannelsessøgende	100	1,60	0,14	0,0	0,02	5,74	0,3
Pensionist, efterlønsmodtager	100	2,82	0,89	0,86	0,39	3,92	10,0
Ude af erhverv i øvrigt	100	2,47	0,30	0,12	0,58	4,36	13,2

Kilde: Danmarks Statistik forbrugsundersøgelsen og egne beregninger.

Det ses af tabellen, at der i gennemsnit bruges for 600 kr. fast brændsel/person, men for ca. 4.100 kr. fjernvarme. Forbruget er opgjort i kroner. Der er meget betydelig forskel i omkostningerne ved køb af træpiller og ovntørret brænde i brændetårn og egne træer og hegn mv. eller brædder og lignende opnået på arbejdspladsen, i egen have eller af naboer.

Ser man på lønmodtagerne ses, at det gælder, at forbruget som andel af indkomsten falder jo rigere man er for såvel fast brændsel som for fjernvarme. Det er i modsætning til olie og gas, hvor andelen af forbruget er mere konstant blandt rige og mindre rige lønmodtagere.

Gjaldt det, at en GJ koster det samme, ville der derfor ikke være forskel i fordelingsvirkningerne mellem de vellønnede og mindre vellønnede lønmodtagere ved en afgift på fjernvarme og en afgift på brænde. Tager man hensyn til, at de mere vellønnede formentlig bruger VE, der koster mere pr. GJ, mens de mindre vellønnede bruger billigere VE, som de selv videreforsarbejder, gælder formentlig, at en afgift pr. GJ fast brændsel vil være lidt mere belastende end en afgift på fjernvarme for de mindre velstillede lønmodtagere.

Der er store forskel mellem de, der er erhvervsaktive, og de, der ikke er. Arbejdsløse, uddannelsessøgende, pensionister og andre ude af erhverv, bruger flere penge på fjernvarme end de, der er erhvervsaktive. Derimod er forbruget af brænde i kr. lavt for arbejdsløse og uddannelsessøgende, men nogenlunde normalt for pensionister.

Det klart største forbrug af brænde mv. er hos selvstændige, der til gengæld bruger meget lidt fjernvarme. Forskellene kan måske forklares ved, at særligt landmænd ofte bruger meget VE.

Når CONCITO finder, at der er en klar sammenhæng mellem indkomster og forbrug af brænde – de rige bruger mere brænde end de fattige –, foretager CONCITO formentlig en forkert fortolkning af data.

Blandt de erhvervsaktive er der stort set samme sociale profil, uanset om man beskatter brændselsforbrug eller fjernvarmeforbrug, uanset indkomst. Men der er stor forskel mellem forholdet for de, der er erhvervsaktive, og de, der ikke er. De erhvervsaktive bruger ikke mere brænde, fordi de er rige mv., men måske snarere fordi de bedre kan foretage det ekstra arbejde ved brændefyring.

CONCITO har ret i, at afgifter på fjernvarme og brændsel mv. populært sagt vender den tunge ende nedad og særligt for fjernvarme. Men ikke i, at der er den store forskel i fordelingsvirkningerne mellem fjernvarme og fast brændsel - i det mindste når man ser over hele livsforløbet.